

ES FINANSĒTU IEGULDĪJUMU AIZSARDZĪBA AR INTEGRITĀTES PAKTIEM

ROKASGRĀMATA LĒMUMU
PIEŅĒMĒJAM PAR PUBLISKĀ
IEPIRKUMA LĪGUMU KOPIĢU
UZRAUDZĪBU

**INTEGRITY
PACTS EU**

Šī publikācija ir sagatavota projekta *"Integrity Pacts – Civil Control Mechanism for Safeguarding EU Funds, Phase 2"*, ko finansē Eiropas Komisijas, ietvaros. Publikācijā ir iekļauts tikai tās autoru viedoklis, un tā neatspoguļo Eiropas Komisijas viedokli. Eiropas Komisija nav atbildīga par to, kā tiek izmantots šīs publikācijas saturs.

Projektā *"Integrity Pacts – Civil Control Mechanism for Safeguarding EU Funds"* piedalās valsts aģentūras, pilsoniskā sabiedrība un privātais sektors no 11 ES valstīm, lai panāktu, ka 18 nozīmīgi publiskā iepirkuma līgumi tiek izstrādāti un īstenoti, ievērojot visaugstākos iespējamās atklātības un pārskatatbildību principus.

transparency.org/integritypacts

ES finansētu ieguldījumu aizsardzība ar integritātes paktiem

Rokasgrāmata lēmumu pieņemējam par publiskā iepirkuma līgumu kopīgu uzraudzību

Autors: Rafael García Aceves

Ieguldījumu sniedza: Sarah Dalton, Eka Rostomashvili, Anna Zamparo un Ivan Zupan; ActionAid Italia, Amapola Progetti, Institutul Pentru Politici Publice, Societatea Academică din România, Fundația im. Stefana Batorego un Transparency International nodaļas Bulgārijā, Čehijas Republikā, Grieķijā, Ungārijā, Itālijā, Latvijā, Lietuvā, Portugālē, Rumānijā un Slovēnijā.

Dizains: Aleš Brce

Vēlamies izteikt pateicību mūsu partneriem REGIO ĢD par atbalstu un atsauksmēm, kas palīdzēja veidot šo publikāciju, un pateikties kolēģiem Transparency International sekretariātā un Transparency International EU, kas mūs atbalstīja šīs publikācijas tapšanā.

Ir izdarīts viss iespējamais, lai pārbaudītu šajā ziņojumā iekļautās informācijas pareizību. Tiek uzskatīts, ka 2021. gada 16. martā visa informācija bija pareiza. Tomēr Transparency International nevar uzņemties atbildību par sekām, kas rodas no šīs publikācijas izmantošanas citiem mērķiem vai citā kontekstā.

ISBN: 978-3-96076-165-5

Publicējis Transparency International, 2021. Ja nav norādīts citādi, šis darbs ir licencēts atbilstoši CC BY-ND 4.0 DE. Citēšana atļauta. Sazinieties ar Transparency International: copyright@transparency.org jautājumos, kas saistīti ar atvasinātajiem materiāliem.

LAIKS, LAI ATKOPTOS — LAIKS ATVĒRTĪBAI UN LĪDZDALĪBAI

Covid-19 pandēmija ir pārbaudījusi daudzu valdību spēju ātri un efektīvi reaģēt uz kopienas vajadzībām. Publiskās aģentūras saskaras ar daudz lielāku kontroli un gaidām — tiek prasīts sniegt pakalpojumus un īstenot jēgpilnus projektus, lai sekmētu taisnīgu atgūšanos no krīzes.

Eiropas Savienībā dalībvalstis ir piekritušas iepriekš nebijušam budžetam EUR 1,8 triljonu apmērā laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam. Tuvāko mēnešu un gadu laikā valstu valdības ieguldīs lielu daļu šo līdzekļu, noslēdzot publisko iepirkumu līgumus. Iepriekš nepieredzētais ieguldāmo līdzekļu pieplūdums, kā arī nepieciešamība tos ātri iztērēt ievērojami palielina krāpšanas un korupcijas risku.

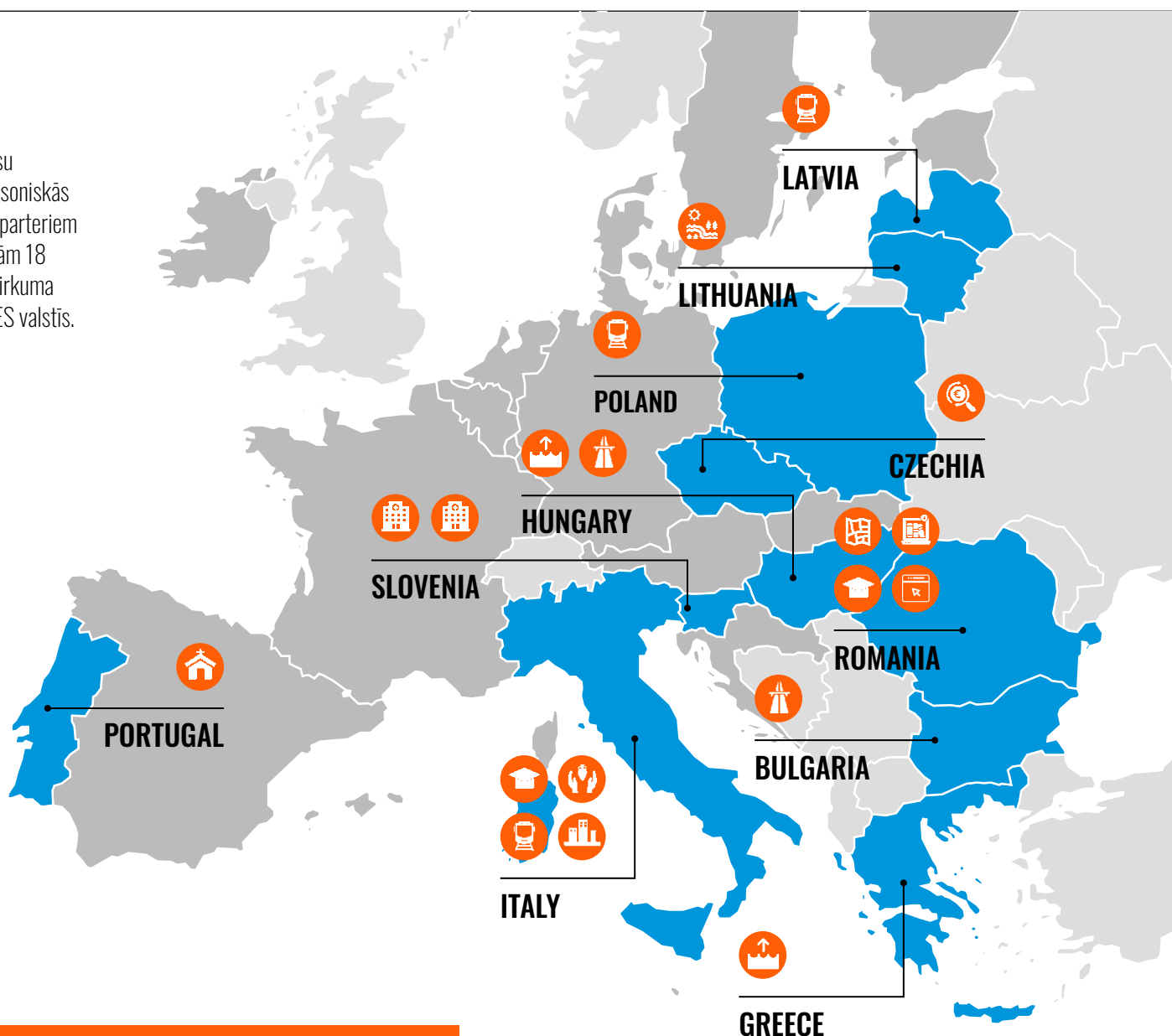
Ir īstais laiks, lai papildinātu esošos kontroles mehānismus ar atklātiem un līdzdalīgiem uzraudzības pasākumiem. Integritātes pakti dod iespēju iestādēm visā ES sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un panākt lielāku atklātību un pārskatatbildību publisko iepirkumu līgumu jomā.

INTEGRITĀTES PAKTI — IZMĒGINĀTI UN PĀRBAUDĪTI ES

Publisko iepirkumu projektu daudzveidība nozīmē, ka, visticamāk, nepastāv viens risinājums, lai novērstu nepareizas pārvaldības, krāpšanas un korupcijas riskus. Katrā valstī un katrā projektā šie riski izpaužas citādi. Tomēr ir vairāki pierādījumi tam, ka uz atvērtību, pilsonisko līdzdalību un ārējo kontroli balstītas stratēģijas var samazināt korupcijas un krāpšanas iespēju publisko iepirkumu līgumu jomā. Tas ļauj arī uzlabot panākto rezultātu un beigu beigās palielina sabiedrības uzticību. Integritātes pakts ir rīks, kas izstrādāts tieši šādu mērķu sasniegšanai.

1. KARTE.

Kopā ar mūsu vietējiem pilsoniskās sabiedrības partneriem mēs uzraugām 18 publiskā iepirkuma līgumus 11 ES valstīs.

KAS IR INTEGRITĀTES PAKTS?

Integritātes pakts ir mehānisms, kas ļauj vienai publiskai iestādei vai šādu iestāžu grupai sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, lai panāktu, ka iestādes un pretendenti ievēro tiesību aktos noteiktos ierobežojumus, mazina korupcijas risku un sekmē sabiedrības uzticību attiecīgajam publiskā iepirkuma projektam. Izmantojot publisku līgumu, iesaistītās puses apņemas atturēties no korumpētas rīcības, kā arī visā procesā sekmē atklātību un pārskatatbildību. Tāpēc neatkarīgais mehānisms atbilstības uzraudzībai, ko vada pilsoniskā sabiedrība, tiek iestrādāts līgumā.

Photo by Guillaume Périgois on Unsplash

Sadarbībā ar Eiropas Komisiju integritātes pakti tika iekļauti 18 publiskā iepirkuma projektos 11 ES dalībvalstīs laikā no 2015. līdz 2021. gadam (sk. 1. karti).^{*} Šos daudzveidīgos projektus uzraudzīja neatkarīgu uzraudzības organizāciju grupa: ActionAid Italia, Amapola Progetti, Institutul Pentru Politici Publice, Societatea Academică din România, Fundacija im. Stefana Batorego un Transparency

International nodaļas Bulgārijā, Čehijas Republikā, Grieķijā, Ungārijā, Itālijā, Latvijā, Lietuvā, Portugālē, Rumānijā un Slovēnijā. Šo projektu īstenošana liecina, ka integritātes pakti nodrošina elastīgu ietvaru, kā iestādes var sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, iepirkuma pretendentiem un iedzīvotājiem. Izmēģinājuma projekts nodrošināja tālāk aprakstītos rezultātus.

^{*} Vairāk informācijas skatiet: www.transparency.org/en/projects/integritypacts (Transparency International) un https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/ (Eiropas Komisija).

1. Labāku iepirkuma līgumu un dokumentācijas izstrāde — labāks rezultāts

- Plānošanas un konkursa posmos uzraugi līgumslēdzējām iestādēm sniedza atgriezenisko saiti, kas ļāva ievērot publiskā iepirkuma noteikumus un uzlabot apstākļus, lai sekmētu taisnīgu pieeju un palielinātu konkurenci.
- Finanšu aplēšu un tehnisko kritēriju saistītā pārskatīšana, kā arī tirgus izpētes pasākumi ļāva iestādēm atklāt iespējas izmaksu ietaupījumam vai maksimāla ieguvuma panākšanai, kā arī attiecīgi pielāgot projektu grafikus.

2. Juridiski pamatotas un uzticamas līgumu slēgšanas procedūras

- Uzraudzības grupu līgumu eksperti sniedza atzinumus un ieteikumus noteikumu ievērošanai un tiesību aktu pārkāpumu novēršanai, tā samazinot risku juridiskām strīdus procedūrām.
- Uzraudzības komandas palīdzēja nodrošināt, ka līgumslēdzējas iestādes ievēro kvalifikācijas un novērtēšanas kritērijus attiecībā uz sagatavoto iepirkuma dokumentāciju.

3. Neatbilstošas ietekmes un korupcijas mēģinājumu novēršana

- Uzraugi palielināja līgumslēdzēju iestāžu spēju atklāt interešu konfliktus un rosināja mehānismus šādu konfliktu pārvaldībai un

nevēlamas ietekmes novēršanai.

- Ja tika atklātas iespējamās krāpšanas vai korupcijas pazīmes, uzraugu sadarbība ar pārvaldes un korupcijas novēršanas iestādēm ļāva pārskatīt attiecīgos gadījumus un pielāgot publiskā iepirkuma projektu risku mazināšanai.

4. Lielāka uzticība, iepirkuma līgumam tuvinoties labuma guvējiem

- Uzraudzības mehānisms nodrošināja kopienām iespēju izmantot neatkarīgus trešo personu novērotājus, kas regulāri informēja sabiedrību, šis nolūkam izmantojot īpašas tīmekļa vietnes, ziņojumus un sabiedrības iesaistes pasākumus.
- Uzraugu aktīvā darbība palīdzēja "iztulkot" sarežģītus tehniskus lēmumus ikvienam saprotamā valodā, tā informējot skartās kopienas un labuma guvējus. Dažos gadījumos uzraudzības darbībās tieši iesaistījās iedzīvotāji.

5. Jaunas iespējas uzlabot publiskā iepirkuma līgumu politikas un regulējumu

- Cieši sadarbojoties ar iestādēm, uzraugi dokumentēja trūkumus politikā un regulējumā, kas skāra publiskos iepirkumus. Izmantojot ziņojumus, par šīm problēmām tika sīki informēta sabiedrība, tā dodot iespēju veikt reformas. Tā kā uzraudzības ziņojumi bija publiski, tie arī ietekmēja juridisku jautājumu apspriešanu un sniedza norādes politikas veidotājiem un likumdevējiem par saistīto tiesību aktu vai norāžu dokumentu iespējamiem uzlabojumiem.

KO PAREDZ INTEGRITĀTES PAKTS

Integritātes paktu var pielāgot konkrētam tirgum, nozarei vai tiesiskajam regulējumam. Tomēr līgumā par integritātes paktu ir jāiekļauj pieci būtiski aspekti.

1. Publiska apņemšanās

- Iesaistīto pušu paziņojums, ar kuru tās apņemas ievērot tiesību aktus un vienmēr atturēties no koruptīvām darbībām. Arī pretendenti tiek aicināti parakstīt šādas apņemšanās un tās ievērot.

Iestādes un pilsoniskās sabiedrības uzraugi var apsvērt papildu nosacījumus, kas piemēroti attiecīgajam kontekstam, lai palīdzētu uzlabot pārredzamību, atvērtību un dalību noteiktos projektos.

2. Neatkarīgs uzraudzības mehānisms

- Pilsoniskās sabiedrības vadīts mehānisms, lai uzraudzītu atbilstību solījumiem un sniegtu ieteikumus par korupcijas novēršanu un visa procesa atklātības uzlabošanu, pēc vajadzības iesaistot tehniskos ekspertus.

3. Darbības noteikumi

- Pamata noteikumi un praktiski aspekti, kas ietver tādas jautājumus kā kurš vadīs uzraudzības mehānismu, kā to finansēs un kā atlasīs tehniskos ekspertus.

4. Piekļuve informācijai

- Saistības un procedūras, lai uzraudzības komandai savlaicīgi dotu piekļuvi iepirkuma datiem un informācijai, vai nosacījumi, lai attiecīgā gadījumā saņemtu piekļuvi sensitīviem vai konfidenciāliem datiem.

5. Sabiedrības iesaiste

- Vadlīnijas un pienākumi pilsoniskās sabiedrības uzraugam, lai sniegtu sabiedrībai informāciju par projekta attīstību, tostarp regulāri publicējot uzraudzības ziņojumus.

ATVĒRTIE DATI UN INTEGRITĀTES PAKTI

Kad iestādes informāciju padara pieejamu atvērto datu formā, tās var stiprināt integritātes pakta spēju novērst korupciju. Piemēram, pieejamie atvērtie dati ļauj izstrādāt vizualizācijas un rīkus, kas ļauj labuma guvējiem tuvināties projektam un attiecīgajām iestādēm. Daži integritātes pakti ir sekmējuši lielāku atklātību, pateicoties papildu darbībām, lai sniegtu un atklātu publisko iepirkumu līgumu datus atvērto datu formātos, vai arī rīkojoties atbilstoši valsts vai globāliem standartiem, piemēram, līgumu atvērto datu standartam (Open Contracting Data Standard, OCDS).

KĀ SĀKT DARBU AR INTEGRITĀTES PAKTU

Transparency International aicina visu dalībvalstu lēmumu pieņēmējus izmantot integritātes paktu mehānisma priekšrocības, lai aizsargātu stratēģiskus ieguldījumus, ko atbilstoši jaunajai daudzgadu finanšu shēmai 2021.-2027. gadam, kā arī no ekonomikas atveseļošanas fondiem finansē ES. Vairāki svarīgi apsvērumi var palīdzēt publiskām iestādēm pieņemt pamatotu lēmumu par integritātes paktu izmantošanu.

1.

Kāda veida projekti ir piemēroti integritātes paktiem?

Projekti jāizvēlas, izvērtējot kontekstu. Mēs iesakām iestādēm sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, Eiropas Komisiju un ekspertiem, lai noteiktu, kuri ieguldījumi varētu īpaši saskarties ar sliktas pārvaldības, krāpšanas un korupcijas risku.

Mūsu pieredze ES liecina, ka integritātes pakti var nodrošināt papildu aizsardzību un vērtību, ja publiskā iepirkuma projektam ir kāda no tālāk norādītajām pazīmēm:

- **Liela sabiedrības interese.** Publiskā iepirkuma projekti, kas saistīti ar pamatpakalpojumu vai kritiski svarīgo pakalpojumu sniegšanu, bieži izsauc lielu interesi un sekmē tiešo labuma guvēju, sabiedrības un kopienu iesaisti. Šādos gadījumos integritātes pakti var uzlabot atklātību, līdzdalību un pārskatatbildību, beigu beigās palielinot uzticību.
- **Sarežģītība.** Sarežģīti projekti vai projekti izteikti tehniskās jomās var būt jāizstrādā, paredzot sarežģītus atlases noteikumus un procedūras. Tas var palielināt netaisnīgas attieksmes risku un samazināt konkurenci, izmantojot ierobežotus kritērijus, iepriekšējas vienošanās, kukuļošanu un citas korupcijas formas.
- **Nišas, nezināmi vai disfunkcionāli tirgi.** Projekti specializētās jomās* vai ierobežotas konkurences apstākļos, kā arī neparasta uzņēmumu rīcība signalizē par

iespējamām problēmām. Integritātes pakti ir piemēroti gadījumiem, ja jaunā joma nav pazīstama vai ja pastāv bažas par konkurenci mazinošu vai nelikumīgu rīcību, piemēram, cenu fiksēšanu vai vienošanos.

- **Norādes par korupciju.** Koruptīvas rīcības precedenti, mēģinājumi vai aizdomas par šādu rīcību saistībā ar publisku iestādi (piemēram, aizdomas par kukuļošanu, interešu konfliktu vai neatbilstošu ietekmi) ir jāizvērtē. Korumpētas personas var pievērsties arī citiem projektiem, ko īsteno tā pati iestāde vai valsts sektors.
- **Iesaistītas lielas naudas summas.** Kopumā ieguldījumi ar lielākām izmaksām korumpētām personām šķiet pievilcīgāki. Iespēja piesavināties lielas naudas summas cita starpā palielina kukuļošanas un karteļu vienošanās risku. Ne pasaulē, ne Eiropas Savienībā nav vienota sliekšņa līmeņa, no kura būtu jāizmanto integritātes pakts, jo apjoms ir jāvērtē attiecībā pret iestādes budžetu un portfeļiem. Piemēram, projektā "Integrity Pacts EU" uzraudzīto 18 projektu vidējā** vērtība bija EUR 12,3 miljoni, lai gan projekta summu diapazons bija no EUR 130 000 līdz EUR 250 miljoniem.

2.

Kad integritātes pakta īstenošanai būtu jāsākas?

Ideālā gadījumā integritātes pakts tiek iekļauts jau publiskā iepirkuma līguma izstrādes posmā, bet ne vēlāk kā pirms konkursa izsludināšanas. Līgumi, par kuriem jau notiek konkurss vai kuru īstenošana jau uzsākta, nav tik piemēroti integritātes paktam, jo ne vienmēr ir iespējams pārbaudīt un apliecināt, ka iepriekš ir ievēroti

* Skatiet, piemēram, kā integritātes pakti Grieķijā, Ungārijā un Slovēnijā ir devuši savu ieguldījumu klimatam svarīgos projektos: <http://anticorru.pt/2uQ> (Transparency International, 2020. gada 11. decembris).

** Aprēķinātā vidējā vērtība, pamatojoties uz katru uzraudzīto publiskā iepirkuma projekta budžeta aplēsi.

krāpšanas novēršanas un integritātes nosacījumi.

3.

Cik ilgi darbojas integritātes pakts?

Integritātes pakta darbības joma un ilgums ir dažāds atkarībā no projektu iezīmēm un apjomīguma. Tomēr integritātes pakts būtu jāaptver visi posmi, sākot no līguma plānošanas un beidzot ar līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kā arī visi līguma slēgšanas posma cikli, sākot no plānošanas un beidzot ar īstenošanu (ja iespējams piemērot). Lēmums ir jāapspriež iestādēm un uzraugam, ņemot vērā projektam raksturīgos riskus.

4.

Cik maksā integritātes pakts?

Integritātes pakta īstenošanas izmaksas ir atkarīgas no īstenošanas kārtības, šajā procesā iekļautajām darbībām un konkursa procedūru sarežģītības pakāpes. Tomēr pieredze liecina, ka šīs izmaksas ir mazas

salīdzinājumā ar lēstajām projektu izmaksām.

Piemēram, tiek lēsts ka ES izmēģinājuma projekta laikā izveidotie integritātes pakts izmaksāja no EUR 70 000 līdz EUR 250 000.* Šis diapazons aptver publiskā iepirkuma projektus ar dažādu garumu un sarežģītības pakāpi, kā arī dažādās ES valstīs. Divi tālāk norādītie piemēri parāda divu dažādu līgumu izmaksas – viens no tiem ir par konsultāciju pakalpojumu sniegšanu, bet otrs par ēku renovāciju:

- **Itālijā** *Transparency International Italy* uzraudzīja publiskā iepirkuma projektu, kura lēstā vērtība bija EUR 1,95 miljoni. Šā projekta laikā bija paredzēts sniegt tehnisku atbalstu Lombardijas pašvaldībai Eiropas Sociāla fonda ietvarā. Četrus gadus uzraudzības process izmaksāja aptuveni EUR 70 000, no kuriem EUR 27 000 tika iztērēti tehnisko ekspertu piesaistei.
- **Slovēnijā** *Transparency International Slovenia (Društvo Integriteta)* uzraudzīja publiskā iepirkuma projektu par EUR 3,8 miljoniem, kura laikā divās slimnīcās bija paredzēts atjaunot enerģijas

* Minētās izmaksas netiek uzskatītas par vislielākajām iespējamajām integritātes pakta izmaksām. Uzraudzīto projektu garums, pagarināšana un sarežģītības pakāpe var palielināt uzraudzības izmaksas.

ATZĪTA PRAKSE EIROPAS SAVIENĪBĀ

2019. gadā projekts "Integrity Pacts EU" saņēma *Eiropas Ombuda Labas administrācijas balvu* kategorijā "Izcilība atvērtajā pārvaldībā".** Tajā pašā gadā *Eiropas Revīzijas palātas* īpašajā ziņojumā integritātes pakts tika izcelti kā "novatorisks krāpšanas novēršanas pasākums".***

** Eiropas Ombuda 2019. gada Labas administrācijas balva.

*** Eiropas Revīzijas palāta (2019. g.), Īpašais ziņojums Nr. 06/2019: Krāpšanas problēmu risināšana ES kohēzijas izdevumos: vadošajām iestādēm jānostiprina atklāšana, rīcība un koordinācija.

piegādes sistēmas. Piecu gadu laikā uzraudzības izmaksas bija EUR 250 000, tostarp EUR 133 000 ekspertu piesaistei.

5. Kā aprēķināt uzraudzības mehānisma iespējamās izmaksas?

Lai noteiktu iespējamās integritātes pakta izmaksas, ir vismaz jāņem vērā publiskā iepirkuma projekta iezīmes un sarežģītības pakāpe, kā arī uzraudzības mehānisma īstenošanas ilgums. Šo faktoru novērtēšana palīdz iestādēm aplēst, kādi resursi būs vajadzīgi, lai sekmīgi īstenotu integritātes pakta pamata darbības, kas ietver:

- uzraudzības grupas plānošanu un izvēli;
- sagatavošanās izpēti un analīzi;
- visas konkursa dokumentācijas pārskatīšanu, saņemot tehnisko ekspertu atbalstu;
- dalību projekta sēdēs un pasākumos, lauka vizītes un pārbaudes pēc vajadzības;
- ziņojumu sniegšanu un dalību sabiedrības iesaistes pasākumos, ja tādi tiek rīkoti;
- sabiedrības uzrunāšanu un konstatējumu izplatīšanu.

Parasti projektiem, kas tiek īstenoti ļoti tehniskās jomās un kam ir sarežģīta konkursa vai īstenošanas procedūra, kā arī projektiem, kas tiek uzraudzīti līdz pat noslēgumam (īstenošanai), ir vajadzīgs vairāk līdzekļu.

6. Kas var vadīt uzraudzības mehānismu?

Integritātes pakta vada un īsteno pilsoniskās

sabiedrības organizācija vai pilsoniskās sabiedrības koalīcija, kam ir neatkarīgas un objektīvas organizācijas vai koalīcijas reputācija. Ņemot vērā sadarbības raksturu un paredzamos rezultātus, ir arī svarīgi nodrošināt apliecinātu pieredzi korupcijas novēršanas, publisko iepirkumu vai saistītās jomās. Politiski saistītas organizācijas, uzņēmumi, plašsaziņas līdzekļu organizācijas un citas bezpeļņas organizācijas nav tiesīgas veikt šos uzdevumus.

Projektā "Integrity Pacts EU" 15 neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības organizācijas vadīja uzraudzības mehānismus 11 valstīs. Pilsoniskās sabiedrības uzraugi tika atlasīti, izmantojot atklātu konkursu. Visā ES darbojas 22 *Transparency International* nodaļas,* kā arī citas pilsoniskās sabiedrības grupas, kam ir pieredze korupcijas novēršanas, pilsoniskās līdzdalības un publiskā iepirkuma līgumu "tīras" slēgšanas jomā.

7. Kā tiek izvēlēta organizācija, kas vada uzraudzības mehānismu?

Ja nav noteiktas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, iestādēm, kuras vēlas īstenot integritātes pakta, būtu jāizsludina uzaicinājums paust ieinteresētību. To nevar darīt gadījumos, kad vairāk nekā vienai organizācijai ir nepieciešamās spējas un pieredze, lai vadītu un koordinātu uzraudzības mehānismu.

Lai nodrošinātu procesa neatkarību un objektivitāti, uzaicinājums jāizsludina sadarbībā ar ārēju organizāciju, piemēram, uzraudzības organizāciju vai citu pilsoniskās sabiedrības

* Vairāk informācijas skatiet: <https://www.transparency.org/en/countries/>

organizāciju, kas nepiedalās neatkarīgā uzraudzībā. Uzaicinājumā paust ieinteresētību jānorāda publiskā iepirkuma projekta iezīmes un darbības joma, paredzētais ilgums un pieejamo līdzekļu lēstais diapazons, kā arī atbilstības un atlases kritēriji.

Bezpeļņas organizācijām jāiesniedz pierādījumi, kas apliecina to zināšanas un pieredzi publisko iepirkumu līgumu regulējuma un procedūru jomā. Tās arī jāaicina iesniegt vispārēju plānu par to, kā tās strukturēs uzraudzības komandu un tās darbību, kāds būs plānotais budžets, kā arī informāciju par to spēju iesaistīt attiecīgās ieinteresētās personas, jo īpaši sabiedrību. Dalībniekiem var dot iespēju izvēlēties strādāt kopā vai iesniegt atsevišķu priekšlikumu uzraudzības mehānisma vadīšanai.

Ir svarīgi informēt par uzaicinājumu, izmantojot dažādus kanālus, un dot pietiekami daudz laika, lai organizācijas ar to iepazītos un iesniegtu nepieciešamo informāciju. Ir arī svarīgi paredzēt mehānismu ieinteresēto organizāciju jautājumu iesniegšanai vai skaidrojumu pieprasīšanai, kā arī publiskas atbildes sniegšanai.

8.

Kā tiek izvēlēta uzraudzības grupa?

Organizācija, kura vada uzraudzības

mehānismu, izveido dažādu jomu ekspertu grupu atbilstoši projekta raksturam un sarežģītības pakāpei. Parasti tās ir personas ar lielu profesionālo pieredzi, piemēram, zinātnieki un pieredzējuši speciālisti. Papildus pārliecinošas pieredzes un zināšanu nodrošināšanai vadošā organizācija īsteno integritātes kontroli un novērš interešu konfliktus, lai garantētu visu uzraudzības komandas locekļu, tostarp tehnisko ekspertu, objektivitāti un neatkarību.

9.

Kā to finansēt?

Jau īstenotie integritātes pakti sniedz noderīgu informāciju par finansēšanas avotiem. Ņemot vērā integritātes pakta raksturu, **valsts un pašvaldību** līdzekļu piešķiršana, lai aizsargātu nodokļu maksātāju naudu, ir visbiežāk izmantotais finansējuma avots. Finansējumu nodrošina attiecīgā līgumslēdzēja iestāde vai šīs iestādes darbu pārvaldošā un uzraugošā iestāde. Citos gadījumos uzraudzības izmaksas tiek segtas **no ārēju iestāžu vai t.s. donoru iemaksām**. Tā tas notika arī projekta "Integrity Pacts EU" gadījumā, kad Eiropas Komisija piešķīra nepieciešamo finansējumu.

Jaunajā ES plānošanas periodā iestādes tiek aicinātas iekļaut integritātes pakta savos plānos un programmās, kā arī atvēlēt līdzekļus uzraudzības mehānismam, kas ir daļa no

centieniem stiprināt administratīvās spējas un atbalstīt labuma guvējus ieguldījumu apgūšanas laikā. Eiropas Komisija ir norādījusi, ka tā turpinās atbalstīt pilsonisko sabiedrību, lai tā uzraudzītu kohēzijas politikas līdzekļu izmantošanu, nodrošinot finansiālu atbalstu mērķa darbībām, pieredzes un mācību rīku apmaiņai.

Vairāku finansētāju resursu apkopošana arī ir viens no variantiem. Neatkarīgi no līdzekļu avota informācija par tiem ir jāsniedz publiski, lai radītu uzticību integritātes paktam un pierādītu sabiedrībai uzraugu neatkarību un objektivitāti.

10. Vēlaties izmantot integritātes paktu?

Transparency International nodaļas un partneri var sniegt papildu informāciju, lai palīdzētu iestādēm plānot un izstrādāt integritātes paktu publiskā iepirkuma līguma projektam vai programmai, kā arī novērtēt uzraudzības izmaksas. *Transparency International* sekretariāts, kas atrodas Berlīnē, arī var palīdzēt noteikt un iesaistīt valsts līmeņa un vietējas organizācijas, kas var vadīt uzraudzības mehānismu.

Lūdziet virtuālu tikšanos ar mūsu komandu:
integritypacts@transparency.org

Uzziniet vairāk par integritātes paktiem ES:
transparency.org/integritypacts

Radiet pārmaiņas kopā ar mums!

IESAISTĪETIES

Sekoiet mums, dalieties savā viedoklī un apspriediet korupciju ar cilvēkiem no visas pasaules sociālajos plašsaziņas līdzekļos.

facebook.com/TransparencyInternational/
twitter.com/anticorruption/
linkedin.com/company/transparency-international/
instagram.com/Transparency_International/
youtube.com/user/TransparencyIntl/

MĀCIETIES

Apmeklējiet mūsu tīmekļa vietni, lai uzzinātu par mūsu darbu vairāk nekā 100 pasaules valstīs, un piesakieties jaunāko ziņu saņemšanai par cīņu pret korupciju.

transparency.org

ZIEDOJIET

Jūsu ziedojums palīdzēs mums atbalstīt tūkstošiem korupcijas upuru, izstrādāt jaunus rīkus un pētījumus, kā arī sekot tam, vai valdības pilda savus solījumus. Mēs vēlamies izveidot godīgāku un taisnīgāku pasauli. Pateicoties jūsu palīdzībai, mums tas izdosies.

transparency.org/donate

Civil Control Mechanism
for Safeguarding EU Funds

Transparency International
International Secretariat
Alt-Moabit 96, 10559 Berlin, Germany

Phone: +49 89 35 33 201
Fax: +49 80 35 70 99 11

integritypacts@transparency.org
transparency.org/integritypacts